

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Peccaminosus, parag. 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

go semper, hac circumstantia interveniente, liberabitur. Subsumit: At in casibus, de quibus nostra præfens est disputatio, is, qui occidit, quamvis voluntarie in causa, occidit tamen in circumstantia somni, ebrietatis, vel furoris; ergo etiam in his casibus ab Irregularitate liberabitur.

9. Profecto debilis adeo videtur mihi hæc ratio, ut non audeam ejusmodi sententiam probabilitatis nomine decorare. Falsa enim est prædicti argumenti Minor; Nam Pontifex in illa Clementina, ideo immunes ab Irregularitate pronuntiat dormientes, infantes, furiosos, (quibus adde, propter identitatem rationis, ebrios, licet hi in Textu non exprimantur) quia ii supponuntur ex nulla libertate, ne in causa quidem homicidium committere. Ratio ergo, cur prædicti liberentur ab Irregularitate, non est ipsa actualis carentia rationis dumtaxat, quam carentiam affert materialis somnus, vel ebrietas, sic enim liberaretur propinans venenum, vel lethaliter vulnerans, ut modo diximus, sed est carentia rationis cum nulla voluntate, nec antecedenti, nec præfenti occidendi. Audi Glossam citatæ Clementinæ *Furiosus* sic dicentem: Furiosus, si vè continuo furore laboret, sive per intervalla, quamdiu furit, pati potest injuriam, sed non facere, & quod per eum fit, habetur perinde, ac si casu aliquo accidisset, sine facto personæ, unde, si damnum dat, non tenetur. *L. Aquila*, sed est perinde, ac si quadrupes fecisset, vel tegula cecidisset, & idem dicitur de infante, &c. Nota illud (sine facto personæ) & illud (perinde, ac quadrupes, vel tegula) At in casu nostro adest factum personæ, quo antecedenter prævidit, & non cavet occisionem.

10. Confirmatur ex ipso Textu, qui sic habet: *Si furiosus, aut infans, seu dormiens, hominem mutilat, vel occidat, nullam ex hoc Irregularitatem incurrit. Et idem de illo censemus, qui mortem aliter vitare non valens suum occidit, vel mutilat invasorem.*

Nota illud (ex hoc) quasi dicat, non autem ex alio capite antecedenti per quod illa causa libera actionis fuit.

Ad illud exemplum de occidente alium ob sui defensionem, dico, falsum assumi: non enim semper is liberatur ab Irregularitate, nam, si excedit limites moderaminis suæ tutelæ, & sic occidat, erit Irregularis, ut infra *a* ex omnium sententia dicitur latius, ergo falsum est semper in circumstantia suæ defensionis, hominem

Tamburinus de Sacramento.

liberari ab Irregularitate, si aliquem occidat.

SECUNDA QUÆSTIO.

Impubes occidens, an incurrat Irregularitatem?

11. **I**n opusc. de Communionem sententiam a negantem, tanquam probabiliorem amplexus sum, nec video, cur in eadem persistere non valeam, quam etiam sequuntur multi, b qui universaliter docent, pueros impuberes, quamvis usu rationis pollentes, si ve septennio majores, si ve minores, nulla Censura, nullisque pœnis affici ab Ecclesia (excipiunt aliqui ex his excommunicationem ob percussionem Clerici) At Irregularitas ex delicto, de qua hic agimus, pœna sine dubio est. Eandem etiam sententiam sequuntur alii, c qui signate ejusmodi pueros excludunt ab ipsa Irregularitate.

TERTIA QUÆSTIO.

Occidens ex Metu.

12. **A**N, si quis occidat injuste aliquem coactus ab alio metu cadente in constantem virum incurrat in Irregularitatem, Dixi per aliam occasionem, supra, non incurrere, dicitur vero, si metus est levis mali. Si quis iuste occidat simili metu coactus, dicam infra. e

§. IV.

Peccaminosus.

1. **Q**uæritur, an ad iacurendam Irregularitatem ex delicto, satis sit peccatum veniale, an omnino requiratur mortale? Mortale semper esse necessarium, affirmant plerique, pauci tamen negant, dicentes, satis esse veniale.

2 Ratio horum negantium fess, quia Ecclesia sæpe in Sacris Textibus mox num. 5. afferendis judicavit, fuisse incursum Irregularitatem ex delicto ob leuem culpam, quod certe signum est manifestum, ipsam de facto sic statuisse.

3. Confirmatur, nam excommunicatio minor inducitur per peccatum veniale, puta per commercium civile cum excommunicato majori, & tamen gravis est pœna, cum prohibeat Fidelem à participatione passiva Sacramento-

D

a In opusc. de Communionem c. 4. §. 2. n. 13. b S. V. c. f. nu. 2. Fag. præcep. Ecc. 2. l. 1. c. 3. n. 14. Sotus cit. à Naldo V. Annuum duodecim. Val. T. 4. d. 7. §. 9. p. 4. Castrop. T. 1. tr. 3. d. 1. p. 24. §. 2. n. 9. lo. Sanc. d. 26. n. 18. Diana locis mox citat. c. lo. Sanc. l. c. Castrop. c. 1. tr. 3. d. 1. p. 24. §. 2. n. 9. Diana p. 3. tr. 6. ref. 88. §. p. 11. tr. 2. ref. 36 d. Supra tr. 1. de excom. mun. c. 2. §. 1. n. 7. c. Infra c. 15. §. 12. n. 15. f. Sylv. V. Ebrietas q. 2. Armilla V. Irreg. n. 14. Cord. l. 2. q. 26. Mol. de ltu. str. T. 4. str. 3. d. 77. à n. 2. vocant hanc communem sens. sed quo iure, nescio. Caet. 2. 2. q. 64. art. 8. & in sum.

V. Irregul.
Meg. apud
Dianā p. 2.
17. 16. r. 18.
a Suar. de
Cens. d. 40.
sec. 5. à nu.
17. Avil. de
Cens. p. 7. d.
2. dub. 3.
concl. 3. &
diff. 6. sec. 1.
dub. 11. cō.
clv. 2. & 3.
Vasq. p. 2.
d. 1. c. 5.
Filliuc. tr.
20. c. 3. n.
38. Bonat.
de Cens. d.
7. q. 1. p. 3.
n. 1. Conine
de Cens. d.
18. dub. 4.
n. 27. Dian
p. 2. tr. 16. r.
18. G. Hur.
de irreg. d. 1
diff. 2. n. 8.
Castropal.
de Cens. d.
6. p. 12. §. 4.
n. 2. G. bal.
4. q. 2. n. 5.
b Glossa in
l. ensi si par
tes ff. de leg.
& l. Divi
in Ad. l.
marq. ff. de
Iure Patr.
c. C. Tua
nos. De ho
mic. C. con
ginebatur
eodem C.
Si quis non
oratus. 15.
q. 1. C. Cle
ric. dist. 50.
d. Al. C.
significast.
2. de homis.

rum, Ergo pari modo induci potest Irregularitas, quamvis ea item gravis poena sit.
4. Ratio affirmantium, a semper de facto requin culpam mortalem, est.
Primo, quia gravissima poena non infligitur nisi ob proportionatam culpam. At Irregularitas gravissima poena est, ut omnes concedunt & ut patet ex effectibus gravissimis, quos ipsa parit, quosq; nos fusè mox explicabimus.
Secundo, culpa levis, sive ob parvitatē materiae sive ob subreptionem, seu inadvertentiam, non est absolute, & consummate delictū; ut supra §. 2. vidimus, actum ob quem incurritur Irregularitas, debere esse perfectum, & consummatum in eo genere, quo prohibetur.
Tertio, quia constans est in iure regula, ut quoties dispositio continens poenam Irregularitatis, ita sit probabilis, ut etiam opposita probabilis sit, non incuratur (habet id, quod rectè Gioffa b) Irregularitas, quia tunc expressa in iure censenda non est, At quis inficiabitur, sententiam hanc esse probabilem, positus ejus jam allatis fundamentis, & tot Doctoribus eam sequentibus, qui mordicus contendunt in iure non esse expressam Irregularitatis poenam, si solum praecedat culpa levis?
Ex his sententiis hae posterior longè videtur esse probabilior.
5. Ad sententiā prioris rationem facile responderi potest, in casibus illorum Textuum, Pontificem collegisse pro foro externo, (in quo dispensabat) adfuisse culpam gravem, quia ex praesumptionibus, & circumstantiis concurrentibus illa tunc colligebatur.
6. Ad confirmationem ductam ab excommunicatione Minori, multo facilius responderi potest, nam cum hae facile absolvi à quolibet Sacerdote simplici valeat, non estimatur, nec certè est adeo gravis, perinde est Irregularitas, quae ex se est perpetua, privatque Ordinibus, eorumque usu, Beneficiis, &c.
7. Ex dictis, Primo, colligit Abbas, d si quispiam in sui defensionem occidendo aggressorem, moderamen excessit, eum non vitaturum Irregularitatem, si id ex proposito fecit, secus, si ita ex calore iracundiae, ut indeliberatè se cerit, Merito hae dixit Abbas, quia in Sacro Textu nonnisi lata, ac studiola, id est peccaminosa mortaliter negligentia dicitur causa Irregularitatis.
Addit insuper idem Abbas, ad Irregularitatem pro foro conscientiae, satis quidem esse cul-

pam laram (intellige mortalem) at pro foro contentioso, requiri item dolum.
8. Colligit secundo Hurtadus, ex communi doctrina defectum plenae advertentiae circa Jus vel circa factum, ignorantiam, & similia, quoties actum eximunt à peccato mortali, eximere quoque in conscientia ob Irregularitate ex delicto, quicquid sit de foro externo, cui sufficit culpa juridica, id est per externas probationes praesumpta.
9. Colligit Tertio Henriquez, b quando Judex, probata secundum praesumptiones culpa juridica mortali, declarat, aliquem incurrisse in Irregularitatem, si Reo constet, culpam fuisse venialem, nec esse Irregularitatem, nec indigere dispensatione. Quare circa scandalum, gerere se possit, ut ab omni Irregularitate immunem.
10. Circa praedicta, puta, qualis culpa requiratur, ad incurrendam Irregularitatem, multa dicenda sunt *Infra cap. 15. quae omnino sunt legendenda.*
§. V.
Ut incurratur Irregularitas ex delicto, actus debet esse cognitus in ratione malitia, & in ratione poena, quibus prohibetur.
1. Titius, Primo, nescit, vel non advertit, idque sine culpa, hunc actum, cuius Ecclesiae praescripto Irregularitas inharet, esse peccatum. Secundo, scit quidem, esse peccatum, idque mortale contra Jus divinum, vel contra Jus naturale, nescit tamen inculpate, esse contra Ecclesiae peculiare praescriptum, Scit v. gr. haeresim, homicidium, Rebaptisimum esse peccatum sive contra Divinum, sive contra praescriptum naturale, sed ignorat, esse contra humanam Ecclesiae praescriptum. Tertio, denique, quamvis noscat, actum, quem facit, esse peccatum, & esse contra Jus Divinum, vel naturale, vel contra prohibitionem Ecclesiae, nescit tamen sine culpa, prohibitionem huic Ecclesiae esse annexam poenam Irregularitatis.
Queritur ergo, an semper in praedictis tribus casibus incurratur Irregularitas, si actus ejusmodi prohibitus fiat à Titio?
2. Et quidem in primo casu Titium non incurtere, jam patet ex dictis, quia ad Irregularitatem praerequitur culpa, &c.
3. In secundo casu, est probabile, non incurtere, sed est item probabile, ad incurtere. Ratio prioris probabilitatis est, quia Ecclesiae censetur pon-

c. C. quif
tuo de iu
ni. & r
miff.
f. 26. C.
quodum
de ius. &
remiff. n. 2.
a G. Hur.
d. de ir
reg. diff. 3.
n. 27.
b Henric.
l. 14. cap. 15.
num. 2.
Avila de
Cens. p. 7. d.
2. dub. 3. con.
3. & diff. 6.
d. 1. c. 5. con.
clv. 3. Pra
positus 3. p.
9. de Irre
gul. dub. 2.
num. 6.
c. 10. Prop.
3. p. 9. de
Irreg. d. 2.
n. 9. Conin
d. 18. d. 4.
Sanchez. li.
9. matr. d.
22. n. 17.
Castro. d. 2.
de Cens. p. 6.
n. 11. ref.
1. de 67.
Dianam p.
4. tr. 2. re
sol. 83.
d. Suar. de
Cens. d. 40.
se. 5. n. 10.
G. Hur. de
Irreg. diff. 8.
m. 10. Saib.
l. c. probab
id esse de
com. l. 1. de
divis. Cens.
l. c. n. 3.
ponc-